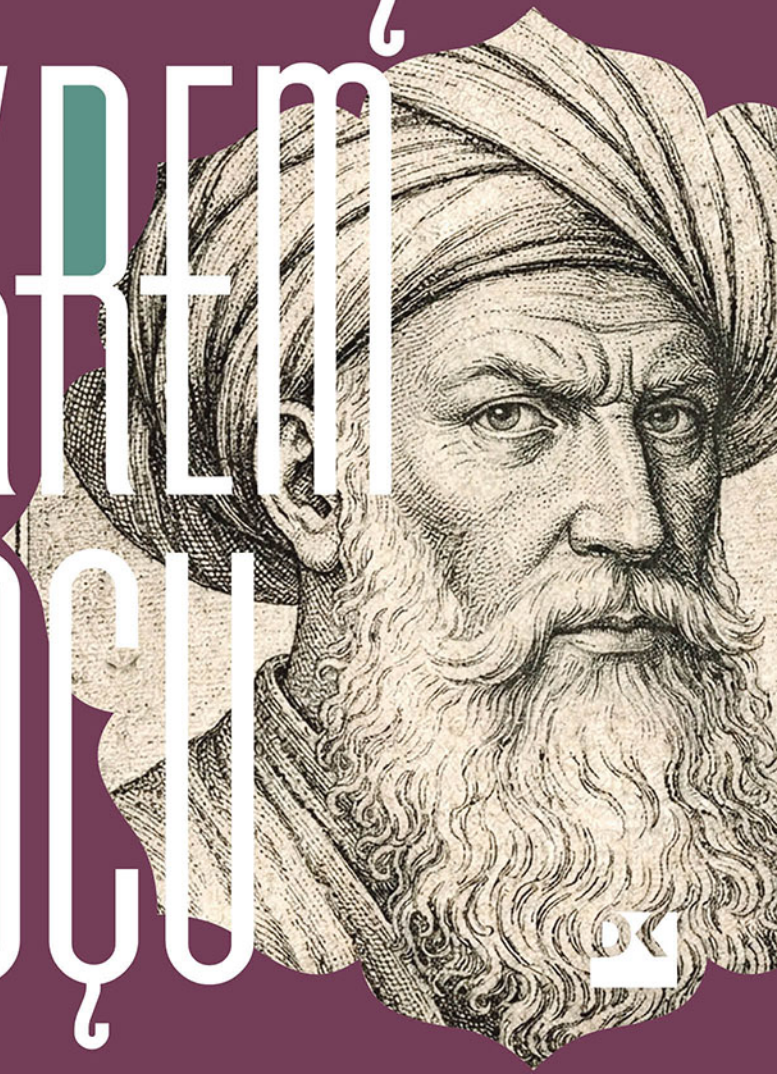

*Mimar
Sinan
Hayatı ve
Eserleri*

RESİD

EVREN

KOÇU

Reşad Ekrem Koçu, 1905 yılında İstanbul’da doğdu. Babası Ekrem Reşad Bey (1877-1933), İstanbul Şehremaneti muhasebecilerinden Abdullah Reşad Bey ile Osman Paşa kızı Melek Hanım’ın oğluydu.

1921’de Bursa Lisesi’ni bitiren Koçu, 1931’de İstanbul Darülfünununu Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu. Burada yaşamı ve eserleri üzerinde önemli etkiye sahip olan Ahmed Refik Altınay’ın önce öğrenciliğinde sonra da asistanlığında bulundu.

1933’te meşhur “Üniversite Reformu” birçok öğretim üyesiyle birlikte Altınay’ı da tasfiye edince hocasıyla birlikte üniversiteden ayrıldı. Emekliliğine kadar Kuleli Askeri, Pertevniyal ve Vefa liselerinde tarih öğretmenliği yaptı. 6 Temmuz 1975’te İstanbul’da öldü.

Reşad Ekrem Koçu birçok kitap ve henüz kapsamlı bir dökümü dahi çıkarılmamış olan yüzlerce makale yazdı. Bunlar arasında hemen akla gelenler *Kızlarağasının Piçi* (1933), *Hatice Sultan ve Ressam Melling* (1934), *Eski İstanbul’da Meyhaneler ve Meyhane Köçekleri* (1947), *Tarihimizde Garip Vakalar* (1952), *Osmanlı Padişahları* (1960), *Erkek Kızlar* (1962), *Dağ Padişahları* (1962), *Esircibaşı* (1962), *Forsa Halil* (1962), *Yeniçeriler* (1964), *Osmanlı Tarihinin Panoraması* (1964), *Fatih Sultan Mehmed* (1965), *Patrona Halil* (1967) ve *Kabakçı Mustafa’dır* (1968). Ayrıca son derece özgün bir çalışma olan *Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü*’nün de yazarıdır.

Bütün bu eserlerin yanı sıra, Koçu genellikle, büyük bir yayıncılık ve yazarlık macerası olarak anılan *İstanbul Ansiklopedisi*’yle özdeşleştirilir. Büyük kısmını bizzat ve bazen de takma isimler alarak yazdığı, resimlediği, kaynak bulduğu bu başeserini bitirmesi maalesef mümkün olmamış, ansiklopedi “g” harfinin ortalarında maddi yetersizlikler nedeniyle durmuştur.

Koçu’nun Türk tarih yazımındaki yeri çok önemlidir. “Tarihi sevdiren adam” olarak anılan hocası Ahmed Refik Altınay’ın yolundan gitti, o yolu genişletti, olağanüstü ayrıntıları yakalayan dikkat ve titizliğiyle büyük bir “hikâye etme” başarısı elde etti.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Eski İstanbul'da Meyhaneler ve Meyhane Köçekleri
Kösem Sultan
Tarihimizde Kahramanlar
Topkapı Sarayı
Fatih Sultan Mehmed
Aşk Yolunda İstanbul'da Neler Olmuş
Osmanlı Padişahları
Yeniçeriler
Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü
Hatice Sultan ile Ressam Melling
Tarihimizde Garip Vakalar
İstanbul Tulumbacıları
Cevahirli Hanımsultan
Tarihte İstanbul Esnafı

Kızlarağasının Pici
Patrona Halil
Erkek Kızlar
Âşık ve Şair Padişahlar
Kabakçı Mustafa
Dağ Padişahları
Esircibaşı
Forsa Halil
Haydut Aşkları
Haşmetli Yosmalar / Osmanlı Tarihinde Yasaklar
Ahmed Rasim - Ahmed Refik
Türk Zaferleri
Kafes Arkası Günahkârları
Galata Canavarı Bıçakçı Petri

MİMAR SİNAN: HAYATI VE ESERLERİ

Yazan: Reşad Ekrem Koçu

Yayına hazırlayan: Hülya Balcı

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Koca Mimar Sinan: Hayatı ve Eserleri tefrikası *Cumhuriyet* gazetesinde 14.09.1931-09.10.1931 tarihleri arasında yayımlanmıştır.

Mimar Sinan Kendi Ağzından Hayatını Anlatıyor tefrikası *Tercüman* gazetesinde 9.10.1972-20.10.1972 tarihleri arasında yayımlanmıştır.

1. baskı / Mart 2026 / ISBN 978-625-8593-17-4

Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Mimar Sinan: Hayatı ve Eserleri

Reşad Ekrem Koçu

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Yayıncının notu

Reşad Ekrem Koçu'nun Mimar Sinan üzerine en az üç kere yazdığını biliyoruz. Bu kitaptaki ilk tefrika *Koca Mimar Sinan: Hayatı ve Eserleri*, *Cumhuriyet* gazetesinde 14.9.1931-9.10.1931 tarihleri arasında yayımlandı. Kitaptaki ikinci tefrika ise *Mimar Sinan Kendi Ağzından Hayatını Anlatıyor* başlığıyla *Tercüman* gazetesinde 9.10.1972-20.10.1972 tarihleri arasında "Gün İçinde Tarih" köşesinde yayımlandı.

Bunların dışında 9 Nisan 1936'da Reşad Ekrem Koçu ve Mimar Sedad Çetintaş imzalı *Mimar Sinan* başlıklı 24 sayfalık resimli bir broşür de *Cumhuriyet* gazetesinin eki olarak basıldı. Bu broşür Salt Araştırma arşivinde bulunmaktadır ve internette genel erişime açıktır.

41 yıl arayla basılan iki tefrika, ana kaynağın *Tezkiretü'l-Biinyan* olması sebebiyle benzer içeriğe sahip olsa da, dili ve sunuşu açısından farklıdır. Daha detaylı anlatımı olan ilk tefrikanın dili daha eskidir; ikinci tefrika bir özet niteliği taşır ve dili sadedir. Koçu parantez içinde yorumlar ve açıklamalar yapar.

Reşad Ekrem'in tefrikalarını değiştirerek, bazen de geliştirerek farklı tarihlerde farklı mecralarda yayımladığı bilinir; Mimar Sinan üzerine yazılan bu iki tefrikayı bir arada yayımlayarak okurların her iki versiyonu da görmelerini amaçladık.

Koca Mimar Sinan
Hayatı ve Eserleri

Giriş

Attila yarın bitiyor. Karilerimizin zevk ve alaka ile okuduk-ları Attila'dan sonra gene büyük bir Türk'ün hayatını neşre ka-rar verdik: Türk mimarisinin büyük üstadı Koca Sinan...

Bu eseri arkadaşımız Reşad Ekrem Bey yazmıştır. Bu eser, Mimar Sinan'a dair şimdiye kadar yazılan bütün asarın fevkin-dedir. Bu eserin Fransız lisanına nakli ve tab'ını Fransa'nın ma-ruf tabilerinden birinin deruhde etmiş olması, kıymeti hakkın-da bir fikir vermeğe kâfidir.

Yarın neşre başlıyoruz.

Devşirme çocuklar – Ağırnas köyünden
Acemi oğlan mektebine – Çalışkan ve zeki bir
delikanlı: Sinan bin Abdülmennan...¹

Hicri 918 senesi, Yavuz Selim'in cülûs ettiği sene idi, Türkiye'nin köy ve kasabalarına giden yayabaşılar ve turnacıbaşılar reaya çocuklarını devşirmeye başlamışlardı. Bu çocuklar müstakbel İran ve Mısır seferlerini yapacak muazzam Türk ordusu için yeniçeri yapılacaklardı.

Yeniçeri yapılmak üzere devşirilen reaya çocuklarına “ace-mi oğlanı” denilirdi. Bu çocuklar, devşirme kanunu denilen bir usul üzerine toplanırlardı. Bu kanun yalnız Rumeli'deki reaya çocuklarına dair iken Yavuz Sultan Selim'in cülûs ettiği sene Anadolu reayası çocuklarına da teşmil edilmişti.

Çocuk devşirmek için turnacıbaşı gönderilirdi. Turnacıbaşı nereye giderse, o memleketin kadısı, kendi kazası dahilindeki kasaba, karye ve köylerin reayasına haber gönderir, oğullarını alarak Turnacıbaşı'nın huzuruna gelmelerini emrederdi. Tur-

1. Bu yazıyı yazmak için aşağıdaki kitaplara müracaat edilmiştir. *Cumhuriyet*'te çıkacak olan bu yazılar bilahare Fransızca olarak kitap halinde basılacaktır. O zaman nerelerini hangi membadan aldığımı sahifelerde ayrı ayrı göstereceğim: *Tezkiretü'l-Bünyan*; *Selânikî Tarihi*; *Peçevî Tarihi*; *Evlîya Çelebi Seyahatnamesi*; *Tuhfe-i Hattatin*; *Hadikatü'lcevami*; Ahmet Refik, Sinan hakkında *Hazine-i Evrak Vesâiki* [*Türk Mimarları: Hazine-i Evrak Vesikalarına Göre* adıyla yeni bir baskısı bulunur-yay. n], Türk Tarih Encümeni; Ahmet Refik, *Âlimler ve Sanatkârlar*, İbrahim Hilmi Kütüphanesi; Ahmet Refik, *Mimar Sinan*, Kanaat Kütüphanesi; *Thevenot Seyahatnamesi*; *Chardin Seyahatnamesi* ve 16. asırdan itibaren İstanbul'a dair yazılmış sair seyahatnameler.

nacıbaşı bu çocuklardan 15-20 yaş arasındakilerinin gürbüz, yakışıklı ve güzel olanlarını seçer, çocuğun künyesini ve ismini defterine yazardı. Eğer bir adamın birkaç oğlu olursa “en güzeli, en yakışıklısını ve en gürbüzünü” seçerdi. Ötekilerini babasına bırakırdı. Bu suretle seçilip ayrılan çocuklar 100-150’yi buldu mu, turnacıbaşı diğer bir defter ile beraber çocukları bir adama teslim ederek payitahta gönderirdi. Böylece her kasabadan, şehirden ve çiftlikten seçilip de katile katile yola çıkarılan çocuklar payitahta toplanırlardı. İçlerinde en güzel olanları sarayda hizmet etmek, padişah hizmeti öğretilmek üzere saraya, hüsn ü an itibarile ikinci ve üçüncü derecede olanları da, yeniçeriliğe alıştırılmak üzere acemi oğlan mekteplerine dağıtılırlardı. Çocuklar bu mekteplerde okuma yazma ve dini terbiye öğrenirlerdi. Bundan maada tabiatlarına, istidatlarına göre ameli işlerde de kullanılırlar, mimarlık, marangozluk, fırıncılık, bahçıvanlık, kasaplık ve gemicilik öğrenirlerdi. Kendilerine birkaç akçe de yevmiye verilirdi. Acemi oğlu mekteplerinden biri Edirne’de, biri Gelibolu’da, ikisi İstanbul’da Galatasaray Mektebi ile Atmeydanı’ndaki İbrahim Paşa Sarayı Mektebi idi. Gelibolu’daki daha ziyade bir bahriye mektebi idi. Kızılırmak ve Fırat kıyılarından Tuna yalılarına kadar uzanan Türkiye’nin köy ve kasabalarından “on beş yaşında gelen bir acemi oğlanı, Türk saraylarının debdebe ve tantanası içinde müreffeh yaşar, Türk irfanına suret-i katiyede temessül eder”, ruhunun en derin köşesine kadar Türkleşirdi.

İşte Yavuz Selim’in cülûs ettiği sene Anadolu’dan ilk defa olarak devşirilen acemi oğlanları arasında Sinan bin Abdülmennan adı verilmiş 22-23 yaşlarında bir delikanlı vardı. Sinan bin Abdülmennan Kayseriye’nin Kesi nahiyesine tabi Ağırnas köyünden getirilmişti. Kayseriyeli Sinan, bir devşirme oğlanı olduğundan, güzel ve yakışıklı idi, fakat Bosna’dan, Hırvatistan ve Mora’dan devşirilmiş çocuklar dururken, pek tabii idi

ki Enderun-ı Hümayun mektebine ayrılamazdı. Seyyah Evliya Çelebi'nin dediği gibi Kayseriye şehri "Erciyaş dağı dameninde olup havası bürudet üzere olup cemi halkı zinde olup kimi yüzünde ve kimi yüz almış ile yüz yetmiş arasında vefat ederler. Buğday anlı, siyah püskürme benli piru civan adamları olup umumiyet üzere denilecek derecede şeci ve fetâdırlar. Oğlanları tiz sakallanıp sayd u şikâra mail olurlar" idi. Sinan, Atmeydanı'ndaki İbrahim Paşa Sarayı acemi oğlanlar mektebine verildi.

İşte, büyük Türk mimarının gençliği böyle başlıyordu. "Mimar-ı şöretşiar, benna-yi ziiktidar, mühendis-i darülkarar Koca Mimar Sinan Ağa" bir piri muhterem olduğu çağlarda şair Mustafa Sai Çelebi'ye *Tezkiretü'l-Bünyan* adını verdiği hatıratını yazdırtırken bu zamanları anacak idi:

"Bu hakir Sultan Selim Han gülistan-ı saltanatının devşirmesi olup Kayseriye sancağında iptida oğlan devşirilmek ol zamanda olmuştur."

Anın devşirmesiyim ben kemine
Acep lütfeylemiştir ben hazine...

Sinan, İbrahim Paşa mektebinde neccarlığa, dülgerliğe talip oldu. Kıymetli ustalar elinde büyük ve seri terakki eseri gösterdi. Mimarlığa karşı ise fitri bir istidadı vardı. Daha çocukluğunda köyünün bağ ve bahçelerinde su yolları ve kümesler yapmıştı.²

2. Ahmet Refik, *Âlimler ve San'atkârlar*: Mimar Sinan.

Atları Fırat, Nil ve Tuna'da su içen muazzam Türk ordusunun meçhul neferi: Sinan

Genç Sinan'ın ruhunda iki büyük ihtiras kaynıyordu: Sanatkâr ruhundan doğan yaratıcı bir ihtiras ile aynı ruhun ilham ettiği dünyayı gezip görmek ihtirası. Sinan kendisini, hemen her gün elinden düşmeyen kıymetli bir alete, perkâra benzetiyordu. Perkâr nasıl bir ayağı ile muayyen bir noktaya saplanarak diğer ayağı ile etrafı dolaşırsa, o da sanatına kuvvetle bağlanarak dünyayı görmek, dolaşmak istiyordu: "Üstat hizmetinde perkâr var, sabit-kadem olup merkez ve medar gözledim. Ahar perkâr var kenar çizip seyri diyar özledim."

İki sene sonra başlayan Yavuz Selim'in büyük Şark seferleri, "seyri diyar özleyen" ve yirmi beş yaşlarına basmış olan acemi oğlanı Sinan için İran ve Mısır gibi iki büyük kadim medeniyet merkezini görmek hususunda bulunmaz bir fırsat olmuştu. Yavuz'un bu iki muazzam askeri teşebbüsü, Sinan'a iki kıymetli sanat dersi olmuştu. İstanbul'dan Tebriz'e ve Kahire'ye kadar, kadim medeniyetlerin ve İslam medeniyetinin şaheserleriyle dolu büyük şehirler, acemi oğlanı Sinan'ın gözleri önüne birer müze gibi sıralanmışlardı.³

Kalbi, bu ölmez eserlerin başına, Türk ruhunun, Türk zevkinin, Türk sanatının şaheserlerini geçirmek aşkı ile çarpıyordu. Fırat sahillerinden, Nil kenarlarından ve Tuna yalılarından

3. Ahmet Refik, *Âlimler ve San'atkârlar*, Mimar Sinan.

Türk atları su içiyordu. Tuna yalılarında, Nil kenarlarında ve Fırat sahillerinde Türk vatanının türküleri söyleniyordu. On altıncı miladı asır Türk'ün haşmetiyle, Türk'ün zaferiyle başlıyordu.

Sinan “Arap ve Acem’i keştügüzar eyleyip her künküre-i eyvandan bir kûşe ve her zaviye-i virandan bir tûşe peyda idüp” Mısır seferinden İstanbul’a dönünce kapıya çıktı. Yani İbrahim Paşa mektebinden Yeniçeri Ocağı’na verildi. Sinan o zaman yirmi sekiz yaşında idi.

Yeniçeri Sinan

926’da, [1520] şevvalin on sekizinci günü, vaktiyle babasını tahttan indirdiği Çorlu sahrasında, Yavuz Sultan Selim kalçasında çıkan şirpençenin müthiş acısına dayanamayarak nedimi Hasancan’ın dizinde gözlerini bu âlem-i faniye kapıyordu.

Sadrazam Pirî Mehmet Paşa, Şehzade Sultan Süleyman’a bir atlı uçurarak, pederinin vefatını yazmış ve kendisini tahta çıkmak üzere İstanbul’a davet etmişti. Vezir Ferhat ve Mustafa paşalar cenazeyle İstanbul’a dönerken, Şehzade Süleyman da valilik etmekte bulunduğu Manisa’dan bir beygire atlamış ve İstanbul yollarında dörtnala sürmeye başlamıştı.

Süleyman, asrının efendisi olmaya koşuyordu. Türkiye’nin hudutları, Atlas Denizi’nden Kafkas Denizi’ne kadar 2.600.000 kilometre dahilinde genişleyecek, Türk orduları Almanya imparatoruna, Macaristan kralına ve İran şahına baş eğdirtecek, Fransa kralını esaretten kurtarıp krallar ve prensler esir edecekti. Barbaros Hayrettin, Turgut ve Piyale paşalar Akdeniz’de, Seydi Ali ve Murad reisler Hint Denizi’nde dolaşacaklar, Bağdat ve Viyana surlarının önünde Türk kılıçları şakırdayacak ve Türk atları kişneyecek idi. Roma, Siraküza ve Persepolis müstesna, âlem-i kadimin bütün büyük medeniyet merkezleri:

Kartaca, Menfis, Tir, Ninova, Babil, Palmir, İskenderiye, Kudüs ve Atina Türkiye haritasının içine yazılacaklardı. Ve, devrini eserlerinde hülasa edecek olan bir sanatkâr, Sinan, granitten, mermerden, demirden ve çiniden kelimelerle bu Türk zafer ve ihtişamının, bugün bile karşılarında gaşi olduğumuz destanını yazacaktı.

Süleyman'ın cülûsunda Sinan basit bir yeniçeri neferi idi.

Elinde kılıç, omzunda çakmaklı tüfek, yemenilerinin altı delinmiş, yüzü güneş yanığı ve barut tozu ile sürmelenmiş olan gözleri zaferlerin neşesiyle parıldayarak huduttan hududa koşuyor, arkadaşlarının arasında temayüz ederek amirlerinin nazırlarına çarpmaya başlıyordu:

İrüp ahti Süleyman'ı zamanın
Açıldı bahtı mûr-u natüvanın

Anın devrinde ittim nice hizmet
Nazar kıldı bana âyan-ı devlet

Olup Yeniçeri çektim cefayı
Piyade eyledim nice gazayı

Yolumla, sanatımla, hizmetimle
Dahi akran içinde gayretimle

Duruştum ta ki tıflıyet çağından
Yetiştim Hacı Bektaş ocağından,

Rodos ile Belgrad'a⁴ azimet
İdüp geldik yine sağ u selamet.

4. Belgrad 926'da, Rodos 927'de zapt edildi. Sinan 31 yaşında

Yolumla eylediler atlı sekban,
Sefer kıldı Mohaç'a⁵ şah-ı devran,

Gelüp oldum yayabaşı nice dem,
Verildi zemberekçibaşılık hem.

Yine Şah eyledi azm-i Alaman⁶
Gözüne düşmanın teng oldu meydan,

Gelip Bağdad'a⁷ ettik sonra azmi
Kızılbaş ile ettik nice rezmi.⁸

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

5. 932-933'te, ki Sinan 37-38 yaşlarında.

6. 935-936 senelerinde, Sinan 40-41 yaşlarında.

7. 940-941. Sinan 45 yaşında.

8. *Tezkiretü'l-Bünyan*, s. 23-24.

Sinan'ın Kızılbaş cenginde Van Gölü üstünde yaptığı gemiler ve Kara Boğdan cenginde Prut Nehri üstüne kurduğu köprü

Yeniçeri Sinan, bu harpler esnasında, Türk ordusuna yalnız tüfeği ve kılıcı ile değil, dimağı ile de hizmet ediyordu. İbrahim Paşa mektebinde bir acemi oğlanı iken neccarlığa heves eden Sinan bin Abdülmennan, yeniçeri olduktan sonra, sanatını terk etmemişti. Bir çay, bir ırmak veya bir nehir geçilirken, köprücü kolları başında en mühim vazifeyi Yeniçeri Sinan görüyordu. Yol ile, sanat ile, hizmet ile ve akranı içinde gayret ile, Sinan, Belgrad Seferi dönüşünde atlı sekban, Mohaç zaferinden sonra da yayabaşı olmuştu. Biraz sonra, uhdesine ilaveten zenberek-çibaşılık da verilmişti.

Son Kızılbaş harbi esnasında idi. Sinan, Van (Tatvan) gölü civarında serdar bulunan Lûtfi Paşa'nın maiyetinde idi. Lûtfi Paşa göl üzerinde gemiler yaptırtarak, karşı sahilde bulunan Acem ordusunun vaziyetinden haberdar olmak istedi. Gemilerin yapılmasına da orduda neccarlık (dülgerlik) ile büyük bir şöhret almış olan Yayabaşı Sinan'ı memur etti. Sinan'ı davet ederek:

“Gemilerin binasına mukayyet ol!” dedi.

Yeniçeri Sinan'a havale olunan bu iş kolay değildi. Kereste bulmak çok müşküldü. Gemi yapmak ise ayrı bir ihtisas işiydi. Fakat Sinan'ın dehası bu ağır işin altından kalktı. Yoldaşları ile beraber büyük bir gayret sarfıyla az zaman içinde üç kadir-

ga yapmaya muvaffak oldu. Gemileri top ve tüfek ve sair harp aletleriyle mükemmelen teçhiz etti. Bundan fevkalade mahzuz olan Lûtfi Paşa:

“Kaptanlığın yine sen eyle!” diyerek istikşaf vazifesini de ona verdi. Sinan yoldaşlarıyla beraber gemiye binerek karşı sahilde bulunan Acem ordusunun vaziyetini istikşaf etmiş ve dönerek serdar Lûtfi Paşa’ya çok kıymetli malumat getirmişti. Paşa Yayabaşı Sinan’a bu hizmetinden dolayı fevkalade iltifat etmişti. Bu seferden dönüşte Sinan’a hasekilik verilmişti:

Seferden geldi Şâh ile âyan
Yolumla Hasekilik oldu ihsan

Lûtfi Paşa İran seferinden dönüşte, Barbaros Hayrettin Paşa ile beraber bir deniz seferine memur olmuştu. Donanma-yı Hümayun Korfo ve Pulya’ya gidecekti. Haseki Sinan Ağa da, gene Lûtfi Paşa’nın maiyetinde olarak bu seferlere iştirak etti. Pulya ve Korfo’dan sonra paşası ile beraber padişahın ordusuna katılarak Boğdan’a gittiler:

Dahi Korfo’yla Polya azmin ettik
Gelüp andan Kara Boğdan’a gittik.
İdüp hizmet seferde ve haderde
Rikabında bulundum nice yerde.

Türk ordusu Boğdan’a doğru ilerlemeye başladı. Nihayet Prut Nehri kıyısına geldi. Nehir coşkun akıyordu. Askerin karşı yakaya geçmesi için bir köprü yapılmak lazımdı. Orduda bulunan birçok köprücü ustaları günlerce uğraştılar. Fakat köprü kurmak istedikleri nokta bataklık olduğu cihetle bir türlü muvaffak olamıyorlardı. Yaptıkları köprüler su ve çamur içinde batıyordu. Âciz ve mütehayyir kalmışlardı. Nihayet Lûtfi Paşa Sultan Süleyman’a giderek:

“Padişahım” dedi. “Köprü bina olması Sinan Subaşı denilen kulunuzun kadrü itibariyle olur. Haseki bendenizdir, emreyleyin yoldaşlarıyla mukayyet olsun. Gayet üstad-ı cihan ve mimar-ı kârdandır!”

Sultan Süleyman köprünün Sinan Haseki tarafından yapılmasını emretti. Bütün köprücü bölükleri Sinan’ın emrine verildi. Sinan, on üç gün zarfında Prut suyu üzerine muazzam bir köprü kurmaya muvaffak oldu. Türk ordusu karşı yakaya geçti. Lûtfi Paşa köprüyü fevkalade beğenmişti. Köprünün muhafazası için bir miktar asker bırakılmasını teklif etti:

“Bu cisri biz gittikten sonra kâfir harap etmese. Bir kule bina olunup hıfz ü haraseti için bir miktar âdem konsa” dedi. O zaman sadrazam bulunan Ayas Paşa Mimar Sinan’ın fikrini sordu:

“Kule bina olunmak tedbiri nice dir?” dedi.

Haseki Sinan Ağa, Lûtfi Paşa’yı kıracağına bildiği halde kanaatini söylemekten kendisini alamadı:

*Reşad Ekrem'in
dilinde tarih
gerçek hayattan
daha canlı,
daha güzel,
daha büyüü...*

Genç Sinan'ın ruhunda iki büyük ihtiras kaynıyordu: Sanatkâr ruhundan doğan yaratıcı bir ihtiras ile aynı ruhun ilham ettiği dünyayı gezip görmek ihtirası. Sinan kendisini, hemen her gün elinden düşmeyen kıymetli bir alete, perkâra benzetiyordu. Perkâr nasıl bir ayağı ile muayyen bir noktaya saplanarak diğer ayağı ile etrafı dolaşırsa, o da sanatına kuvvetle bağlanarak dünyayı görmek, dolaşmak istiyordu.

Reşad Ekrem'in *Tezkiretü'l Bünyan*'dan faydalanarak Mimar Sinan üzerine yazdığı iki tefrikayı bir araya getiren bu kitap, Mimar Sinan'ın hayatı ve eserleri üzerine değerli bir inceleme...

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat listesi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-8593-17-4

9 786258 593174

DK
Doğan
Kitap